

Шевря Р. В.

магістр II курсу

Ужгородського національного університету

Стеблук Д. М.

доктор філософії,

викладач кафедри міжнародної політики

Ужгородського національного університету

Sheverya Renata

Master of the 2nd year

Uzhhorod National University

Steblok Diana

Doctor of Philosophy,

Lecturer of the Department of International Politics

Uzhhorod National University

ВПЛИВ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ТА КРЕДИТНИХ ІНСТИТУЦІЙ НА РОЗВИТОК СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Анотація. У статті аналізується вплив валютно-фінансових та кредитних інституцій на розвиток сучасного міжнародного бізнесу, умови та способи фінансування бізнесу в країнах світу. Актуальність теми зумовлена динамічними процесами у світі, глобалізацією, а також створенням єдиного економічного і інформаційного простору, що вимагають відповідного управління фінансовими ресурсами країн і тим самим поглиблюють роль кредитних інституцій на світовій арені та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу. Вивчення впливу валютно-фінансових та кредитних інституцій на розвиток сучасного міжнародного бізнесу є актуальним, а його дослідження має значний науковий і практичний інтерес. Бізнес визнаний найважливішим двигуном економічному розвитку, постачальником доходів, робочих місць, товарів та послуг у країнах усього світу. Міжнародні кредитно-валютні організації відіграють важливу роль у підтримці приватного сектора в країнах усього світу. У більшості держав міжнародні валютно-фінансові установи відіграють вагомую роль у програмах соціального та економічного розвитку країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою. Автор статті розглядає основні напрями фінансування та підтримки міжнародного бізнесу міжнародними валютно-фінансовими організаціями та кредитними інституціями. Здійснено функціональний аналіз діяльності основних кредитно-валютних організацій та впливу кредитних інституцій на розвиток приватного бізнесу, який має прямий вплив на розвиток сучасного міжнародного бізнесу загалом. У статті зазначені основні кредитно-валютні організації, що мають найзначніший вплив на сучасну економіку, розглянуті причини та відповідні наслідки інвестицій кредитних інституцій у приватний сектор країн. Всі завдання підтримки світового добробуту валютно-фінансові та кредитні інституції повинні вирішувати в умовах нестійкого розвитку світової економіки, світової глобалізації, запобіганню коронавірусній хворобі COVID-19 та багаточисельних воєнних агресій, що мають місце у сучасному світі, зокрема в умовах вторгнення Російської Федерації в Україну.

Ключові слова: Міжнародна фінансова корпорація, сучасний міжнародний бізнес, валютно-фінансові організації, економічне зростання, Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку.

Вступ і постановка проблеми. Трансформаційні процеси в світі, тенденції до економічного і політичного зближення, а також створення єдиного економічного і інформаційного простору вимагають належного управління фінансовими ресурсами країн і тим самим поглиблюють роль міжнародних валютно-фінансових організацій на світовій арені та їх вплив на розвиток міжнародного бізнесу.

В умовах макроекономічної нестабільності країн, що сформувалася на тлі фінансово-економічної кризи, політичної нестабільності у світі та слабких темпів розвитку країн із перехідною економікою, найбільшої актуальності набуває діяльність міжнародних фінансових організацій щодо стримування негативних економічних процесів, які мають прямий вплив на діяльність світового бізнесу.

Вплив багатьох факторів функціонування міжнародних валютно-фінансових відносин на міжнародний бізнес ускладнюється, характеризується частими змінами та вимагає поглибленого аналізу. Дослідження даної тематики має значний науковий і практичний інтерес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому середовищі проблематику щодо впливу діяльності

кредитно-фінансових організацій на розвиток сучасного міжнародного бізнесу розкривають у своїх дослідницьких працях вітчизняні та закордонні науковці і практики-економісти: Віллем Буттер, Ганс Пітер Ланкес: Міжнародні фінансові установи – міжнародні фінансові установи: адаптація до світу потоків приватного капіталу [7], К. Кінселла: типи міжнародних фінансових установ [16], Марія Санчес: виклики, з якими стикається Міжнародний валютний фонд та шляхи їх вирішення [1] та інші.

Незважаючи на велику кількість наукових публікацій, є певні аспекти взаємовідносин міжнародних фінансових організацій та міжнародного бізнесу, які ще не є до кінця дослідженими.

Метою дослідження є виявлення впливу діяльності кредитно-фінансових організацій на розвиток сучасного міжнародного бізнесу.

Результати дослідження. У багатьох країнах світу міжнародні фінансові установи відіграють важливу роль у програмах соціального та економічного розвитку країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою. Ця роль включає консультування щодо проектів розвитку, їх фінансування та допомогу в їх реалізації [16].

У нових економічних умовах приватні потоки зростають. Серед країн, що розвиваються, зростає розуміння того, що для досягнення ринково-орієнтованого економічного зростання вони повинні створити умови, в яких може процвітати потужний приватний сектор [3].

Оскільки потенційна роль приватного сектору зростає, головним завданням для МФО є пошук шляхів сприяння розвитку шляхом розширення можливостей для приватного сектору. Вони повинні розглядати приватний сектор як основний засіб досягнення цілей розвитку. При цьому вони повинні прагнути до того, щоб бідні верстви населення брали участь у процесі зростання та щоб зростання було екологічно стійким. Існує два взаємодоповнюючі способи, за допомогою яких МФО можуть досягати цих цілей:

i) вони можуть допомогти урядам створити умови для правильного типу ринково-орієнтованого зростання;

ii) вони можуть стати інвесторами-учасниками, співпрацюючи з приватним сектором для розширення та покращення потоків приватного капіталу [15].

Усвідомлюючи важливу роль приватного сектору в стимулюванні позитивного економічного розвитку, МФО в останні роки зосередилися на прямому фінансовому кредитуванні приватного сектора. Деякі міжнародні фінансові установи також надають позики безпосередньо недержавним гарантійним суб'єктам, таким як муніципальні чи місцеві органи влади та інші фінансові установи [2].

Багатосторонні банки розвитку і двосторонні установи з фінансування розвитку забезпечують критично важливий капітал, знання та партнерські відносини; допомагають керувати ризиками; та стимулювати участь інших. Вони підтримують такі підприємницькі ініціативи, які допомагають країнам, що розвиваються, досягти сталого економічного зростання. Ця роль стає дедалі важливішою для МФО, поряд із більш традиційною допомогою та фінансуванням державного сектора [1].

Як правило, основна частина позик приватного сектору в МФО спрямовується на інфраструктурні проекти, включно з енергетикою, транспортом, телекомунікаціями та водним сектором. До прикладу, Міжнародна фінансова корпорація зосереджується на фінансуванні проектів у приватному секторі, у яких вона може брати участь у капіталі на додаток до кредитування. У 2019 фінансовому році МФК взяла на себе зобов'язання виділити 4,5 мільярда доларів США на фінансування торгівлі. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій сприяє залученню прямих іноземних інвестицій у країни, що розвиваються, страхуючи інвесторів від політичних або некомерційних ризиків у цих країнах. Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних спорів надає форум для посередництва у суперечках між інвесторами та урядами та консультує уряди в їхніх зусиллях із залучення інвестицій [7].

ЄБРР інвестує головним чином у приватні підприємства, зазвичай разом з комерційними партнерами. Сьогодні ЄБРР використовує свої інвестиційні інструменти, щоб допомогти побудувати ринкову економіку та демократію у 27 країнах від Центральної Європи до Центральної Азії. Він надає фінансування проектів для банків, галузей промисловості та окремих підприємств у формі як нових підприємств, так і інвестицій у існуючі компанії. Він також співпрацює з державними компаніями для підтримки приватизації, реструктуризації державних підприємств і покращення муніципальних послуг. ЄБРР використовує свої тісні відносини з урядами регіону для просування політики, яка сприятиме сприянню бізнес-середовища [11].

За визначенням, національні програми підтримують стратегії розвитку та інвестиційні проекти окремих країн, але разом узяті ці програми сприяють підвищенню

добробуту регіону країни та світу в цілому. Глобальні та регіональні програми надають фінансові ресурси для безпосереднього вирішення глобальних і регіональних проблем і збільшення пропозиції глобальних суспільних благ. Вони також сприяють міжнародній співпраці, що включає в себе і міжнародний бізнес [9].

МФО також створюють бізнес-можливості через корпоративні або інституційні закупівлі, коли вони купують товари чи послуги для власних внутрішніх потреб. Вони купують широкий спектр товарів і послуг, включаючи:

- інформаційні технології;
- комунікаційне обладнання та послуги;
- оргтехніка та приладдя;
- графічний дизайн і публікації;
- поліграфічні послуги [17].

Глобальні фінансові системи, такі як Міжнародний валютний фонд і центральні банки, є установами, які регулюють гроші на міжнародному рівні. Цей аспект фінансування міжнародного бізнесу може спричинити значні хвилі на ринку, коли кредитні організації змінюють політику або вживають нових заходів, таких як кредитування країн, які перебувають у фінансовій скруті. Це змінює становище конкретних країн на міжнародній арені та має прямий вплив на розвиток міжнародного бізнесу в цілому [4].

МФО, орієнтовані на приватний сектор, знаходяться на стику державного та приватного секторів, маючи унікальну місію та перспективу, що дозволяє їм відігравати особливу роль у проєктах. Орієнтовані на приватний сектор міжнародні фінансові організації вирішують проблеми приватного сектора, надаючи фінанси та знання та каталізуючи інших. Серед проблем, які допомагають вирішити МФО є:

– Надання фінансових продуктів приватним компаніям, які не мають достатнього доступу до приватних джерел капіталу. Міжнародні фінансові організації можуть залучати кошти в конфігурації (наприклад, терміни, умови), щодо якої приватний сектор зараз не схильний до ризику.

– Надання відповідних консультаційних (технічної допомоги) продуктів, щоб зробити доступними спеціалізовані та дефіцитні знання, необхідні для ефективних інвестицій [5].

МФО допомагають зменшити низку ризиків, у тому числі ризики, які існують всередині країни (конвертованість валюти, порушення контракту та інші неділові події, які загрожують діяльності компанії), а також проєктний ризик через належну перевірку та встановлення стандартів, які надають МФО щодо проєкту.

МФО беруть активну участь у так званому «знайомстві» підприємств між собою, що покращує міжнародну співпрацю та показники світового бізнесу загалом [6].

У 2021 році інвестиції міжнародних фінансових організацій в приватний сектор країн із низьким і середнім рівнем доходу склали 76,2 мільярда доларів США (у рамках 240 проєктів), що на 49% більше, ніж у 2020 році. Інвестиції міжнародних фінансових організацій становлять 0,26 відсотка від загального валового внутрішнього продукту (ВВП) у всіх цих країнах [14].

Інвестиції були нерівними по регіонах. У Європі та Центральній Азії спостерігалось найбільше зростання інвестицій у приватний сектор. У 2021 році зобов'язання в регіоні склали 15 мільярдів доларів, що на 400% більше, ніж у 2020 році, і вдвічі перевищує середній показник за п'ять років. Концесія аеропорту в Анталії, Туреччина, вартістю 8 мільярдів доларів США значною мірою сприяла цьому збільшенню. Програма державно-приватного партнерства в Узбекистані також допомогла залучити 2,2 мільярда доларів США на п'ять проєктів, що стано-

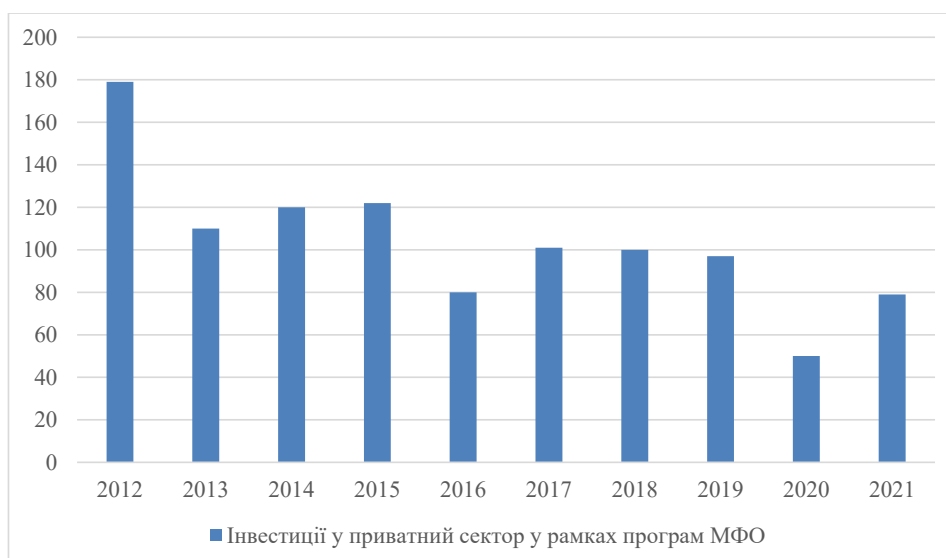

Рис. 1. Інвестиції у приватний сектор у рамках програм МФО, 2012–2021 (в млрд дол)

Джерело: побудовано авторами на основі [13]

вить 3,6% національного ВВП країни. Перспективи інвестиційних проектів в інфраструктуру в регіоні зараз погіршені через війну в Україні [10].

Тоді як у Європі та Центральній Азії прослідковується найбільше відсоткове збільшення інвестицій у приватний сектор у рамках програм МФО, Східно-Азіатсько-Тихоокеанський регіон опублікував найбільший загальний обсяг зобов'язань – 28,1 мільярда доларів США, що на 69% більше порівняно з 2020 роком [12].

Приватні інвестиційні зобов'язання зменшилися в Африці на південь від Сахари на 17%, у Південній Азії на 16% і на 37% на Близькому Сході та в Північній Африці.

На рис. 1 наведений аналіз інвестицій у приватний сектор у рамках програм МФО за період 2012–2021 років.

Побіжний аналіз рисунку 1, який демонструє нам розміри інвестицій, що здійснюють міжнародні фінансові організації у приватний сектор, свідчить про динаміку до зростання фінансування МФО приватного бізнесу у країнах світу. Пандемія коронавірусу спричинила значне скорочення проектів, а відповідно і фінансування у 2020 році, проте МФО вдалось значно покращити ситуацію впродовж останнього року [12].

Фінансування приватного сектору дозволяє покращити економічні показники всередині країни, що в свою чергу, зміцнює її становище на міжнародній арені. Завдяки цьому відбувається покращення міжнародного бізнес-клімату та зростання обсягів міжнародної торгівлі.

Практичне вирішення завдань міжнародних фінансових організацій у розвитку сучасного міжнародного бізнесу потребує подальшого вивчення численних викликів, які протягом тривалого часу мають місце в модерному суспільстві.

Висновки. Усвідомлюючи важливу роль приватного сектору в стимулюванні позитивного розвитку міжнародного бізнесу та країн загалом, МФО в останні роки зосредилися на прямому фінансовому кредитуванні приватного сектору. Серед кредитно-валютних організацій, які спеціалізуються на фінансуванні та допомозі приватного бізнесу слід виділити Європейський банк реконструкції та розвитку, Світовий банк, Міжнародну фінансову корпорацію, Міжнародний валютний фонд та інші.

Перевагу у фінансуванні приватного сектору МФО надають країнам, що розвиваються, що значно покращує їх становище на світовій арені, та дозволяє підприємствам брати активну участь у міжнародному бізнесі.

За останній фінансовий рік обсяг інвестицій міжнародними кредитно-валютними організаціями приватного сектору значно зріс, що свідчить про поступове покращення становища міжнародного бізнесу після пандемії COVID-19.

Перспективами подальших наукових досліджень у цьому напрямі може бути аналіз ролі кредитно-валютних організацій у вирішенні проблем приватного сектору при виході на міжнародний ринок.

Список використаних джерел:

1. Challenges faced by international monetary fund (IMF) and the ways of dealing with them. URL: <https://research-methodology.net/challenges-faced-by-international-monetary-fund-imf-and-the-ways-of-dealing-with-them/#:~:text=The%20major%20challenges%20faced%20by,and%20dealing%20with%20social%20instability>
2. Financial Performance Summary IFC. URL: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/544401c1-75fc-439e-a33d-75b19271c496/IFC-AR21-Financial-Performance>
3. IFIs and Development Through the Private Sector. URL: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/29108/ifi-development-private-sector.pdf>
4. Information Statement. International Bank for Reconstruction and Development. URL: <http://treasury.worldbank.org/cmd/pdf/InformationStatement.pdf>
5. International Bank for Reconstruction And Development, International Finance Corporation country partnership strategy for Ukraine for the period. URL: http://www.wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSContentServer/WDSP/IB/2012/01/27/000333037_20120127034033/Rendered/PDF/662790CAS0P1220Official0USE0Only090.pdf
6. International Finance Organizations. URL: <https://guides.library.harvard.edu/c.php?g=309904&p=2070124>

7. International Financial Institutions – Adapting to a World of Private Capital Flows. URL: <https://willembuiter.com/builan.pdf>
8. International Financial Institutions – an overview. URL: <https://www.cinfo.ch/en/un-ifi-careers/working-international-financial-institutions/international-financial-institutions>
9. International Financial Institutions. URL: https://ips-dc.org/international_financial_institutions/
10. International Trade, Risk, and the Role of Banks. URL: https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/staff_reports/sr633.pdf
11. New Data: Private Sector Investment in Developing-Country Infrastructure Bounces Back from Historic Lows. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/05/03/new-data-private-sector-investment-in-developing-country-infrastructure-bounces-back-from-historic-lows>
12. Overview of International Financial Institutions (IFIs). URL: <https://www.tradecommissioner.gc.ca/development-developpement/mdb-overview-bmd-apercu.aspx?lang=eng>
13. Private Participation in Infrastructure. URL: <https://ppi.worldbank.org/content/dam/PPI/documents/PPI-2021-Annual-Report.pdf>
14. The Role of the International Financial Institutions in Addressing Global Issues. URL: https://gbdrrf.org/system/files/privatefiles/international_financial_institutions_ifis.pdf
15. The role of the World Bank in international trade policy. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/570456/EXPO_BRI\(2016\)570456_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/570456/EXPO_BRI(2016)570456_EN.pdf)
16. What Are the Different Types of International Financial Institutions? URL: <https://www.smartcapitalmind.com/what-are-the-different-types-of-international-financial-institutions.htm>
17. What are the main criticisms of the World Bank and the IMF? URL: https://www.brettonwoodsproject.org/2019/06/what-are-the-main-criticisms-of-the-world-bank-and-the-imf/#_Toc10127389

References:

1. Challenges faced by international monetary fund (IMF) and the ways of dealing with them. Available at: <https://research-methodology.net/challenges-faced-by-international-monetary-fund-imf-and-the-ways-of-dealing-with-them/#:~:text=The%20major%20challenges%20faced%20by,and%20dealing%20with%20social%20instability>
2. Financial Performance Summary IFC. Available at: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/544401c1-75fc-439e-a33d-75b19271c496/IFC-AR21-Financial-Performance>
3. IFIs and Development Through the Private Sector. Available at: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/29108/ifi-development-private-sector.pdf>
4. Information Statement. International Bank for Reconstruction and Development. Available at: <http://treasury.worldbank.org/cmd/pdf/InformationStatement.pdf>
5. International Bank for Reconstruction And Development, International Finance Corporation country partnership strategy for Ukraine for the period. Available at: http://www.wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2012/01/27/000333037_20120127034033/Rendered/PDF/662790CAS0P1220Official0Use0Only090.pdf
6. International Finance Organizations. Available at: <https://guides.library.harvard.edu/c.php?g=309904&p=2070124>
7. International Financial Institutions – Adapting to a World of Private Capital Flows. Available at: <https://willembuiter.com/builan.pdf>
8. International Financial Institutions – an overview. Available at: <https://www.cinfo.ch/en/un-ifi-careers/working-international-financial-institutions/international-financial-institutions>
9. International Financial Institutions. Available at: https://ips-dc.org/international_financial_institutions/
10. International Trade, Risk, and the Role of Banks. Available at: https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/staff_reports/sr633.pdf
11. New Data: Private Sector Investment in Developing-Country Infrastructure Bounces Back from Historic Lows. Available at: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/05/03/new-data-private-sector-investment-in-developing-country-infrastructure-bounces-back-from-historic-lows>
12. Overview of International Financial Institutions (IFIs). Available at: <https://www.tradecommissioner.gc.ca/development-developpement/mdb-overview-bmd-apercu.aspx?lang=eng>
13. Private Participation in Infrastructure. Available at: <https://ppi.worldbank.org/content/dam/PPI/documents/PPI-2021-Annual-Report.pdf>
14. The Role of the International Financial Institutions in Addressing Global Issues. Available at: https://gbdrrf.org/system/files/privatefiles/international_financial_institutions_ifis.pdf
15. The role of the World Bank in international trade policy. Available at: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/570456/EXPO_BRI\(2016\)570456_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/570456/EXPO_BRI(2016)570456_EN.pdf)
16. What Are the Different Types of International Financial Institutions? Available at: <https://www.smartcapitalmind.com/what-are-the-different-types-of-international-financial-institutions.htm>
17. What are the main criticisms of the World Bank and the IMF? Available at: https://www.brettonwoodsproject.org/2019/06/what-are-the-main-criticisms-of-the-world-bank-and-the-imf/#_Toc10127389

**INFLUENCE OF FINANCIAL AND CREDIT INSTITUTIONS
ON THE DEVELOPMENT OF MODERN INTERNATIONAL BUSINESS**

Summary. The influence of monetary and financial and credit institutions on the development of modern international business, the conditions, and methods of business financing in the countries of the world are analyzed in the article. The relevance of the topic is due to dynamic processes in the world, globalization, as well as the creation of a single economic and information space, which require appropriate management of the financial resources of countries and thus deepen the role of credit institutions on the world stage and their influence on the development of international business. The study of the influence of monetary and financial and credit institutions on the development of modern international business is relevant, and its research is of significant scientific and practical interest. Business is recognized as the most important engine of economic development, a provider of income, jobs, goods, and services in countries around the world. International credit and currency organizations play an important role in supporting the private sector in countries around the world. In most countries, international monetary and financial institutions play an important role in the social and economic development programs of developing countries and countries with economies in transition. The author of the article considers the main directions of financing and support of international business by international monetary and financial organizations and credit institutions. A functional analysis of the activities of the main credit and currency organizations and the influence of credit institutions on the development of private business, which has a direct impact on the development of modern international business in general, was carried out. The article indicates the main credit and currency organizations that have the most significant influence on the modern economy, considers the reasons and corresponding consequences of investments of credit institutions in the private sector of countries. Monetary, financial and credit institutions must solve all the tasks of supporting world well-being in the conditions of unstable development of the world economy, global globalization, prevention of the coronavirus disease COVID-19 and numerous military aggressions taking place in the modern world in the conditions of the Russian Federation's invasion of Ukraine.

Key words: International Financial Corporation, modern international business, monetary and financial organizations, economic growth, World Bank, International Monetary Fund, European Bank for Reconstruction and Development.